

FORUMUL ROMÂNIA JUNĂ

SOLIDARITATE SOCIALĂ

VIZIUNE PENTRU ROMÂNIA VIITOARE (2030)

OBSTACOLE. SOLUȚII. MĂSURI. RESPONSABILITATE

Pe durata celor trei zile de dezbateri ale Forumului „România Jună”, grupul de expertiză „Solidaritate Socială” a identificat un set de obstacole cu care România se confruntă astăzi sub acest aspect, printre care gradul scăzut de educație civică și nivelul slab de participare cetățenească, dificultăți serioase legate de politicile demografice și de accesul la piața muncii (mai ales pentru grupurile sociale vulnerabile). Acestea sunt doar câteva dintre urgențele majore care au nevoie să fie conștientizate, acceptate și remediate. Colaborarea societății civile cu autoritățile publice și cu mediul privat în programe și proiecte ce vizează dezvoltarea voluntariatului, promovarea instituției familiei sau corelarea sistemului de educație și de formare profesională cu cerințele pieței muncii sunt esențiale pentru surmontarea acestor dificultăți.

OBSTACOLE PENTRU ROMÂNIA

În cadrul celor trei zile ale Forumului “România Jună” participanții Grupului de Expertiză Solidaritate Socială au identificat și dezbătut un set de obstacole de ordin social cu care România se confruntă la momentul prezent. Cu experiențe variate și venind din diferite părți ale țării, experții au însumat într-o listă obstacole precum: mecanisme greoaie de finanțare și sustenabilitate pe termen lung a politicilor sociale, corupția în sistemul de acordare a ajutoarelor sociale sau dialogul redus între clasa politică și reprezentanții societății civile.

După o serie de analize detaliate, participanții au căzut de acord asupra a patru obstacole prioritare care au o stringentă nevoie de soluționare:

1. Educație civică precară și gradul scăzut de participare activă
2. Dificultăți în accesul pe piața muncii
3. Politici deficitare de incluziune socială
4. Politici demografice deficitare

PARTICIPANȚI

Alexandra Ioan

Alexandru Cilibianu

Claudiu Patrașc

Iris Alexe

Laura-Ioana Oncea

Manuela Mureșan

Maria-Mădălina Toader

Mihai Bogdan Iovu

Raluca Sîmbotin

Roxana Puiu

Roxandra Florincuța

Sorina Câmpean

MODERATORI

Trisi Cristea

Nicolae Iordan-Constantinescu

Ionuț Sibian

ORGANIZATORI

Adina Vințan

Corina Pisc

SOLUȚII PENTRU ROMÂNIA

În vederea depășirii obstacolelor menționate deja și în sprijinul îmbunătățirii situației sociale actuale, membrii grupului „Solidaritate Socială” au punctat atât soluții care pot fi aplicate pe termen scurt (orizont de timp 2015), cât și soluții pe termen mediu (orizont de timp 2020) și lung (orizont de timp 2030). Cu toate că în cadrul dezbaterilor, participanții au adus în discuție potențialul de contribuție și de implicare a diferiților factori de decizie din cadrul instituțiilor și organizațiilor publice și private, membrii GE SOC au reflectat cu precădere asupra rolului reprezentanților societății civile în ceea ce privește aplicarea măsurilor și reușita soluțiilor formulate.

Prioritatea I : Educația civică și participarea civică

DEZVOLTAREA UNEI CULTURI NAȚIONALE A VOLUNTARIATULUI ȘI A PARTICIPĂRII CIVICE

Conturarea civismului unei persoane prin educație este responsabilitatea comună a familiei, a profesorilor și a membrilor societății din care acea persoană face parte. Pentru a susține dezvoltarea unei educații civice în plan național, GE SOC a propus, pe termen lung, soluția dezvoltării unei culturi a voluntariatului și în general a participării civice la nivel național.

Prioritatea II : Accesul pe piața muncii

CORELAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE ȘI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CERINȚELE PIEȚEI MUNCII

În condițiile unei rate generale crescute a șomajului de 7,6% în contextul crizei economice și cu un nivel alarmant de aproximativ 23% al tinerilor cu vârsta între 15 și 24 de ani fără un loc de muncă, potrivit datelor din 2011 ale Institutului Național de Statistică, este evidentă *nevoia urgentă de remediere a dificultăților cu care populația se confruntă în ceea ce privește accesul pe piața muncii*. Astfel, soluția pe termen lung identificată în acest caz este aceea a corelării sistemului de educație și formare profesională cu cerințele pieței muncii.

Prioritatea III : Politici de incluziune socială

TRECEREA DE LA EXCLUZIUNE LA INCLUZIUNE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE GRUPURILE VULNERABILE DIN ROMÂNIA

În condițiile în care în România există procente însemnate de grupuri vulnerabile (din totalul populației), derularea unor politici sustenabile de incluziune socială se arată ca o necesitate. În acest context, GE SOC a formulat, ca soluție generală pe termen lung, trecerea de la excluziune la incluziune a grupurilor vulnerabile din România.

Prioritatea IV: Politica demografică

STABILIZAREA ȘI CREȘTEREA POPULAȚIEI

În prezent, România are încă nevoie de o politică demografică stabilă, unitară și coerentă. *Diminuarea drastică a populației active și creșterea accentuată a populației vârstnice sunt o realitate ce așteaptă să fie corectată prin aplicarea unei strategii demografice solide*. Pe termen lung, soluția propusă de GE SOC este aceea a stabilizării și creșterii populației României astfel încât raportul de dependență a populației inactice de cea activă să se diminueze.

MECANISME DE IMPLEMENTARE A SOLUȚIILOR

Prioritatea I : Educația civică și participarea civică

Măsuri aferente soluției dezvoltării unei culturi naționale a voluntariatului și a participării civice

În Europa există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește orientarea către voluntariat. Dacă țările din nordul și vestul Europei au o cultură puternică a voluntariatului, în statele din sudul și estul continentului există un nivel relativ redus de participare în acțiunile de acest tip. Cu o medie de aproximativ 23% a participării la nivel european, aceasta ajunge să scadă în cazul României la 12%, conform unui studiu european realizat în 2010 de Eurofund. Acesta scoate, de asemenea, în evidență faptul că cele mai dese activități de voluntariat în care se implică europenii sunt: educație, sport, protejarea și conservarea mediului înconjurător.

Măsurile propuse de GE SOC în sprijinul dezvoltării unei culturi naționale a voluntariatului și a participării civice sunt:

I.1 UTILIZAREA VOLUNTARIATULUI CA INSTRUMENT AL DEMOCRAȚIEI PARTICIPATIVE ÎN SCOPUL DECONGESTIONĂRII ATRIBUȚIILOR AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE

Pentru aplicarea acestei măsuri vor putea fi luate în considerare inițiative precum: înființarea unui grup de voluntari pentru servicii sociale, pentru protecția mediului, educație și sănătate; crearea unui „Corp de voluntari pentru situații de urgență”; distribuirea unui catalog al asociațiilor care lucrează cu voluntari.

I.2 PROMOVAREA VOLUNTARIATULUI

Această măsură va putea fi sprijinită prin implicarea persoanelor vârstnice cu experiență profesională extinsă în activități de mentorat, prin adaptarea activităților de voluntariat de către organizațiile gazdă la diferite grupe de vârstă, precum și prin derularea unor campanii audio-

vizuale de transmitere a unui mesaj pozitiv de implicare. Dezvoltarea unei secțiuni în cadrul site-ului „Joburi la Orizont” care să pună laolaltă și să gestioneze cererea și oferta de voluntariat la nivel național va putea fi la fel de benefică pentru promovarea acestuia.

I.3 ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI LEGISLATIV CARE REGLEMENTEAZĂ ACTIVITATEA DE VOLUNTARIAT LA NIVEL NAȚIONAL

În realizarea acestei măsuri se va putea ține cont și de posibilitatea introducerii în instituțiile de învățământ a activităților de voluntariat ca alternativă la participarea la olimpiade, precum și de încurajarea creșterii numărului de agenți economici implicați în organizarea activităților de voluntariat.

I.4 INTRODUCEREA UNEI DIFERENȚIERI A TERMENILOR: „VOLUNTARIAT”, „BENEVOLAT” ȘI „FILANTROPIE”

În acest scop, va putea fi luată în considerare, pe lângă introducerea unor metode alternative de predare a disciplinei de educație civică, înființarea unor centre sociale pentru promovarea valorilor, cum este cazul așa-numitelor „maisons de quartier” din Versailles, Franța.

ROMANIA JUNĂ
Inainte. Impreună!

Prioritatea II: Accesul pe piața muncii

Măsuri aferente soluției *Corelării sistemului de educație și de formare profesională cu cerințele pieței muncii*

România beneficiază de un număr impresionant de tineri pregătiți în colegii tehnice sau absolvenți ai studiilor de învățământ superior care se confruntă cu lipsa unui loc de muncă, sau cu constrângerea de a activa în alte specializări decât cele pentru care au fost pregătiți în mediile pre-universitar și universitar. De aceea, *este necesară implementarea unei serii de măsuri imediate nu doar pentru creșterea ratei de ocupare, ci și pentru diminuarea fenomenului de migrare a tinerilor către încadrări în muncă neconforme cu studiile absolvite.*

Ținând cont de această situație, GE SOC a propus următoarele măsuri:

II.1 SUSȚINEREA ȘI PROMOVAREA MESERIILOR TEHNICE ȘI A MEȘTEȘUGURILOR TRADIȚIONALE

Această măsură va putea fi, pe de o parte, pusă în practică prin campanii de promovare în care să fie implicați potențiali angajatori, iar, pe de alta, facilitată prin introducerea de stimulente fiscale pentru angajatorii care oferă stagii de practică remunerată pentru elevii liceelor și școlilor profesionale.

II.2 STIMULAREA DIALOGULUI ȘI CONLUCRĂRII ÎNTRE ANGAJATORI, FORMATORI ȘI FINANȚATORI

În acest scop, vor putea fi organizate evenimente de forma colocviilor, meselor rotunde, seminariilor sau zile ale porților deschise.

II.3 PROMOVAREA CONSILIERII ȘI ORIENTĂRII PROFESIONALE

Pentru punerea în aplicare a acestei măsuri, va fi utilă dezvoltarea domeniului consilierii și orientării profesionale în instituțiile de învățământ în cadrul cabinetelor psihologice din aceste unități și pe baza unor parteneriate public – private dintre actorii relevanți. De asemenea, vor fi binevenite activitățile de advocacy din partea reprezentanților societății civile în sprijinul adoptării unei legislații pentru stagiile de practică care să încurajeze acest tip de activitate.

II.4 SUSȚINEREA ȘI PROMOVAREA ANTREPRENORIATULUI SOCIAL

În cadrul aplicării acestei măsuri, vor putea fi demarate inițiative de sprijinire a Caselor de Ajutor Reciproc și a grupurilor profesionale asociative în vederea dezvoltării de inițiative antreprenoriale. Totodată, monitorizarea și promovarea, de către reprezentanții societății civile, a implementării legislației în materie de antreprenariat social va fi binevenită în contextul de față.

Prioritatea III: Politici de incluziune socială

Măsuri aferente soluției *Trecerii de la excluziune la incluziune în ceea ce privește grupurile vulnerabile din România*

Data fiind varietatea grupurilor de persoane ce pot fi încadrate în categoria celor vulnerabile, GE SOC a căutat să formuleze măsuri cât mai cuprinzătoare care să fie aplicabile unui număr cât mai mare de astfel de grupuri (persoane cu dizabilități, minorități naționale, persoane cu venituri foarte mici, șomeri pe termen lung, familii monoparentale și cele cu număr considerabil de copii, tineri absolvenți, copiii orfani, foști deținuți etc.)

III.1 INFORMAREA POPULAȚIEI CU PRIVIRE LA EXISTENȚA FENOMENULUI DE EXCLUZIUNE SOCIALĂ A GRUPURILOR VULNERABILE DIN ȚARA NOASTRĂ

În acest scop, vor putea fi multiplicat și intensificate campaniile publice de conștientizare a excluziunii sociale și de promovare a acceptării diferențelor dintre oameni.

III.2 ÎNCURAJAREA IMPLICĂRII CULTELOR RELIGIOASE ÎN DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR DE INCLUZIUNE SOCIALĂ

III.3 ÎMBUNĂȚĂȚIREA MECANISMELOR DE POLITICI PUBLICE ÎN DOMENIUL SOCIAL

În vederea aplicării acestei măsuri, va fi necesară formarea corespunzătoare a personalului responsabil cu

elaborarea și implementarea politicilor sociale, precum și evaluarea implementării acestor politici într-un mod transparent. De asemenea, va fi nevoie de implicarea societății civile în dezbaterile concluziilor evaluării politicilor sociale pentru promovarea rezultatelor în rândul publicului larg și pentru identificarea unor soluții cât mai viabile de îmbunătățire a mecanismelor de politici publice în domeniul social.

III.4 FACILITAREA INCLUZIUNII SOCIALE A GRUPURILOR VULNERABILE

În acest context, va fi nevoie de încurajarea angajatorilor în ceea ce privește folosirea facilităților fiscale existente, de o legislație a antreprenoriatului social coerentă, stabilă și aplicabilă, de simplificarea procedurilor de angajare a persoanelor cu nevoi speciale și a celor cu risc major de excluziune socială, precum și de îmbunătățirea infrastructurii de incluziune (locuri de muncă, locuințe sociale). **Sprrijinirea inițiativelor private în crearea de locuri de muncă pentru categorii sociale dezavantajate** va putea avea, de asemenea, un aport considerabil la facilitarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile.

Prioritatea IV: Politica demografică

Măsuri aferente soluției *Stabilizării și creșterii populației*

Cele mai recente statistici în materie de demografie arată un fenomen îngrijorător la nivelul populației adulte a României: în condițiile în care valoarea actuală a fertilității rămâne constantă și în viitor, populația României din grupa de vârstă 20-64 de ani ar ajunge, până în 2050, la mai puțin de 10 milioane, iar cei cu vârsta de peste 65 de ani ar ajunge la 5 milioane. Altfel spus, la 100 persoane adulte ar reveni 54 de vârstnici, față de numai 24 în 2005, ceea ce ar reprezenta o provocare economică severă pentru populația activă din punct de vedere economic. Totodată, trebuie menționat și faptul că

menținerea fenomenului de migrație externă ar agrava și mai mult dimensiunile acestei perspective demografice.

IV.1 PROMOVAREA INSTITUȚIEI FAMILIEI CA VALOARE ÎN SOCIETATE

Printre modalitățile de punere în practică a acestei măsuri se numără **educația pro-familie în școală**, înființarea de cabinete de **consiliere pre-maritală** sau derularea de campanii de promovare a instituției familiei în rândul tinerilor.

IV.2 SUSȚINEREA CREȘTERII NATALITĂȚII

Creșterea natalității va putea fi susținută prin creșterea numărului de cabinete de *planificare familială* (inclusiv

consiliere pre-avort), *centre alternative de creștere și educare a copilului*, facilități fiscale pentru mamele angajate și oferirea de beneficii pentru angajatorii acestora.

RESPONSABILITATEA GENERAȚIEI TINERE

În urma dezbaterilor din cadrul Forumului „România Jună”, grupul de expertiză „Solidaritate Socială” a identificat o serie de acțiuni la care membrii și-ar putea aduce contribuția prin propriile resurse sau angrenând organizațiile din care fac parte. Astfel, pentru a întâmpina fiecare din cele patru obstacole analizate și pentru a contribui la realizarea soluțiilor, membrii grupului „Solidaritate Socială” propun o serie de acțiuni ce pot fi implementate într-un termen relativ scurt.

Acțiuni pentru confruntarea obstacolelor

INSTRUIREA ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MANAGEMENTUL VOLUNTARIATULUI ȘI MECANISMELE DE FINANȚARE DISPONIBILE

Această acțiune va presupune organizarea de ateliere și sesiuni de formare care au ca obiectiv familiarizarea cât mai multor ONG-uri cu cele două aspecte – voluntariat și finanțare – pentru ca aceste organizații să poată contribui în mod activ la creșterea gradului de participare civică a diverselor categorii de public (prin, de pildă, încurajarea acțiunilor de voluntariat în unitățile de învățământ pre-universitar și universitar sau prin activități de advocacy în sprijinul recunoașterii activității de voluntariat ca experiență în domeniul muncii).

CREAREA UNEI PLATFORME ONLINE PENTRU STIMULAREA DIALOGULUI ÎNTRE ACTORII INTERESAȚI ÎN DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Această platformă va putea facilita organizarea de cursuri (online) de formare în ceea ce privește managementul carierei pentru elevi și studenți și co-optarea agenților economici în acest demers (ca exemple pozitive și modele de urmat în parcursul profesional). Această platforma va servi, în egală măsură, la promovarea stagiilor de practică în rândul studenților și companiilor.

PROMOVAREA TERAPIILOR OCUPAȚIONALE ȘI A CONSILIERII PROFESIONALE

Aplicarea terapiilor ocupaționale pentru copii, dar și pentru alte categorii de vârstă, îi va ajuta pe aceștia să dobândească independență în zonele de activitate pe care le desfășoară. Consilierea profesională în școli va viza cu precădere elevii care doresc să se orienteze către un anumit profil academic sau să se reorienteze către un altul.

PROMOVAREA ÎNȚERII PROGRAMELOR DE EDUCAȚIE PRO-FAMILIE ÎN UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Pentru această acțiune, va fi nevoie de încheierea unor parteneriate cu organizațiile neguvernamentale și asociațiile interesate de promovarea educației pro-familie în școli. De asemenea, această acțiune va presupune publicarea de broșuri și materiale informative cu privire la acest subiect. Totodată, în cadrul

aceleiași acțiuni, va putea fi promovată ideea instituirii de cabinete de consiliere pre-maritală și de consiliere pre-avort în cadrul unităților medicale.

